Nerozlučitelnost manželství z pohledu psychologie

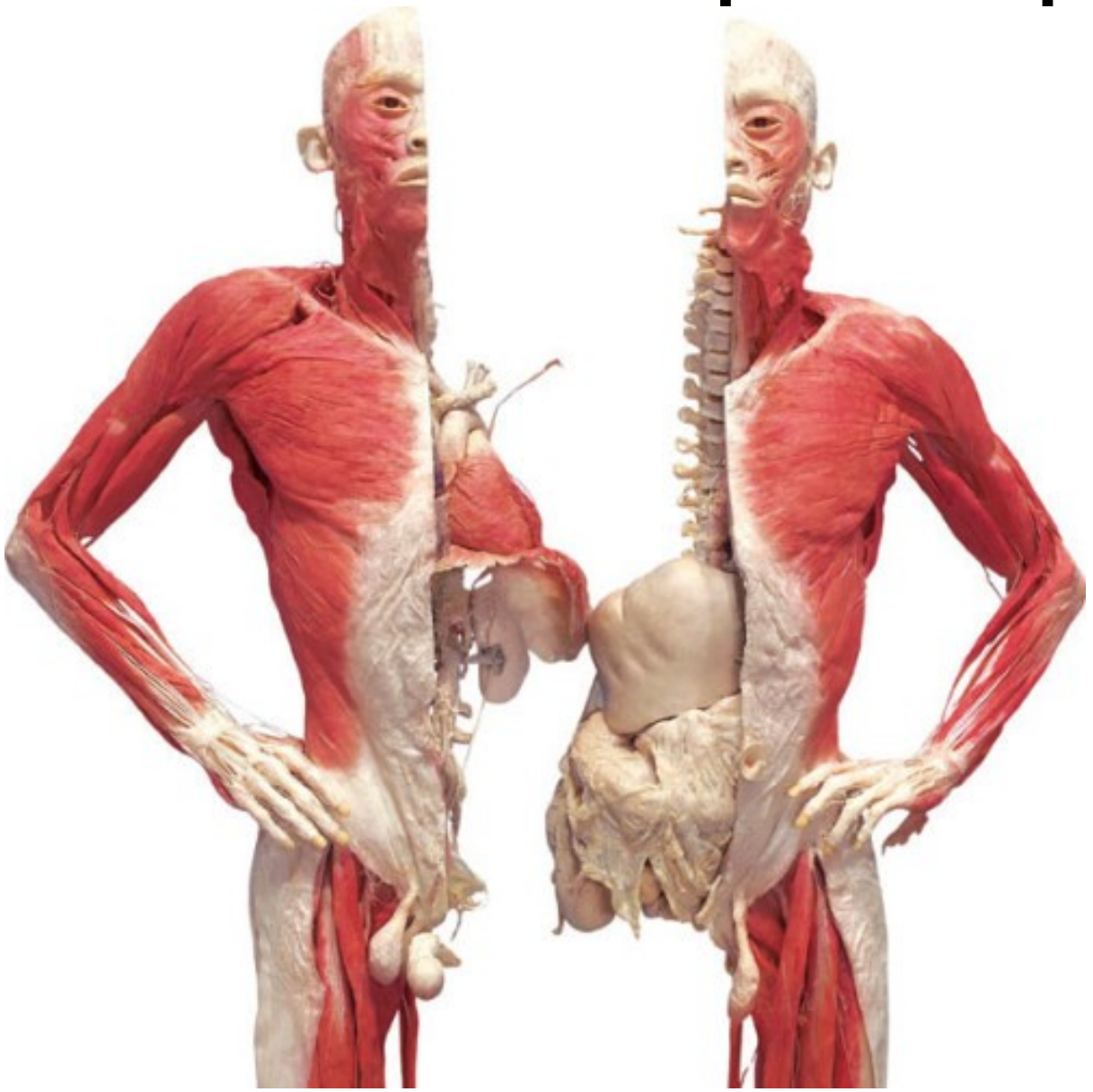

PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, Ph.D.
jeronym.klimes@seznam.cz
http://www.klimes.us

Rozchod musí bolet, protože je to řezání jednoho těla na dva kusy, ale tato bolest nemusí být doprovázená scénami

Rozvod s vychladnutím

Ahoj Jerome, nevím, jak v klidu je to u vás, ale u nás je v klidu rozvod. Bydlíme spolu, pracujeme spolu, o děti se staráme společně, střídáme se v tom, kdo jde přes noc pryč. V OP máme rozvedený/á a myslím, že rozumíme si lépe než před tím. Co na to psycholog? Mějte se hezky a určitě se zastav/te, když tu budeš poblíž, budeš mít čas a bude se Ti chtít.

Páááá Jana.

A můžu se zase vdávat...

Ano, rozvod byl zcela klidný, ale předcházelo mu okolo osmi let postupného odcizování. Bolelo to hodně, ale děti to tolik nepocítily.

Pár myšlenek z knihy

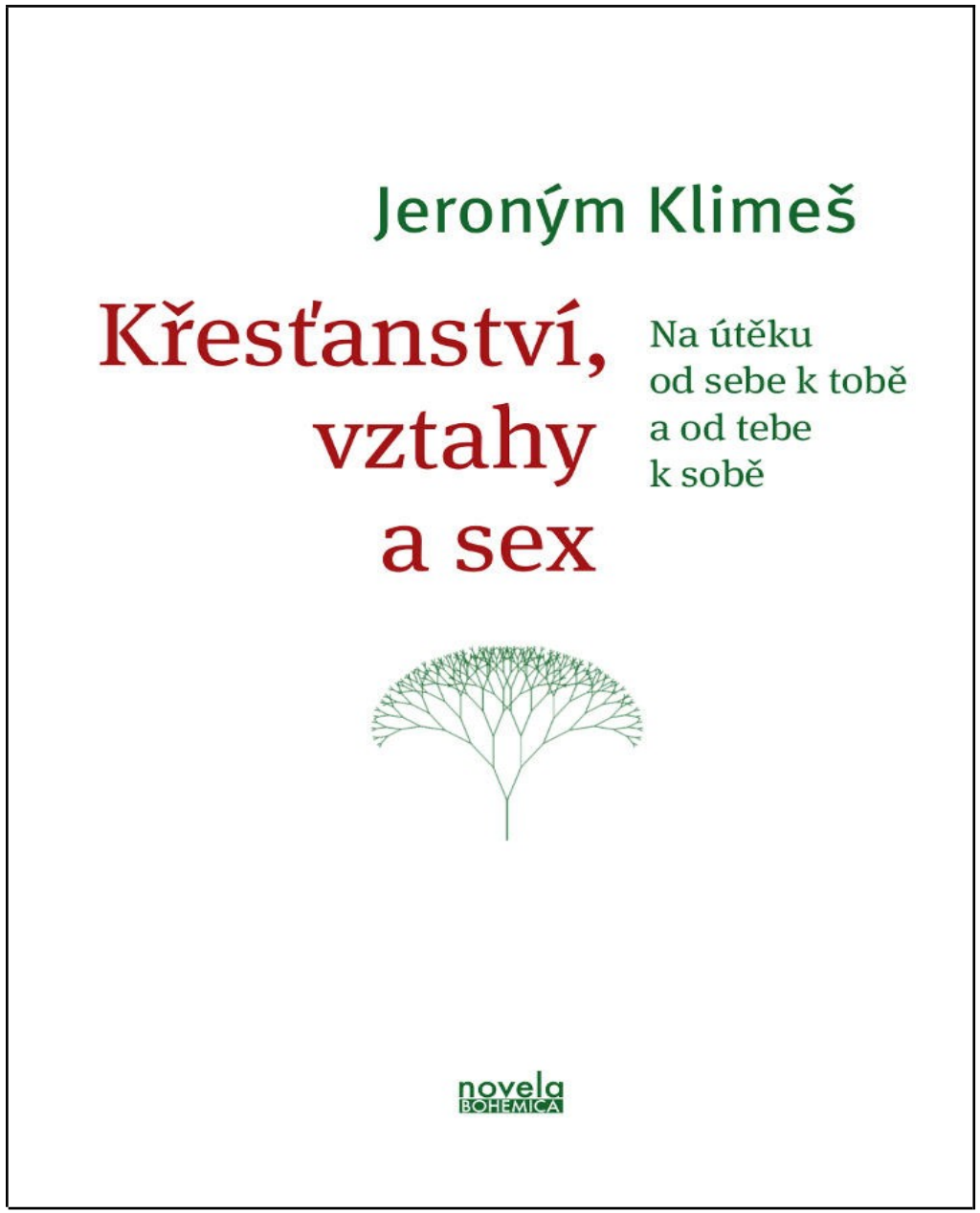

Nerozlučitelnost manželství z pohledu dvou věd

Dogmata jsou v rámci teologie axiomy

Nedokazují se, nanejvýš vysvětlují

Morální dogmata mají dvojí charakter:

a) informace, konstatování

b) požadavek, přikázání

Bez vztahu k pozorování („zápis v katastru”)

Jan Křtitel:

Není dovoleno, abys měl za ženu manželku svého bratra. (Mt 14,4)

Psychologie je empirická věda

Axiomy moc nevyužívá, spíš vychází z paradigmat.

K závěrům dospívá pozorováním, měřením.

Zobecňování je problematické (indukční skok)

Psycholog:

Známe příklady:
vnitřně rozloučených manželství.
vnitřně nerozlučitelných manželství.

Laická (naivní) očekávání… http://prechozenevztahy.klimes.us

Věřící psycholog tedy sedí na dvou židlích

Pohledy teologie a psychologie se jen přibližně překrývají. Významy slov jsou posunuté.

Nerozlučitelnost je vnímaná jinak, než teologicky či laicky. Teologové ho vnímají v právnickém slova smyslu, ne v přírodovědném.

Psychologická zjištění by měla v rámci teologie moralis či tomistické filosofie být součástí tzv. **přirozené morálky**, popř. mystiky.

Problém tomismu obecně je, že jeho zastánci (tomističtí filosofové) nejsou obeznámeni s empirickou psychologií. Takže opět přirozená morálka a psychologie se kryjí jen nahrubo.

Jak vídávám nerozlučitelnost manželství v psychologii

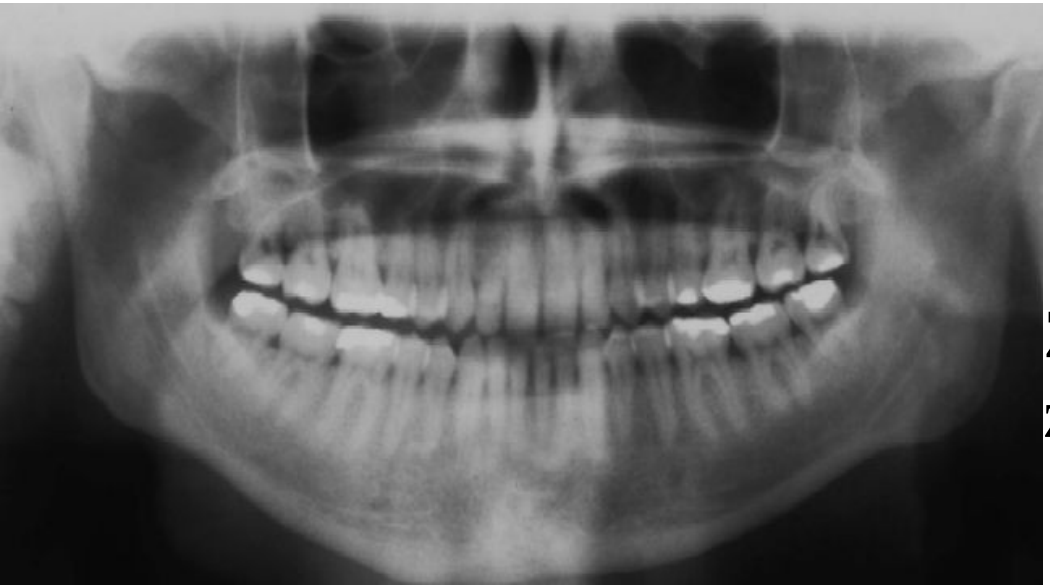

Udělám si přehled všech hlavních vztahů (>1 rok).

Zjišťuji, které vztahy jsou živé – jako u zubů – **bolí, když se jich dotknu**.

Které vztahy jsou mrtvé:
„Vzpomenete si na ni/něj? Zasteskne se vám?”
O řadě vztahů by nepadlo ani slovo, kdybych je nevytáhl na světlo (mrtvé).

Z tohoto pohledu je empirickým faktem, že část partnerských vztahů jednostranně i oboustranně končí.

Ale existují vztahy, které se dotyčným nedaří ukončit.

Věřící versus Nevěřící

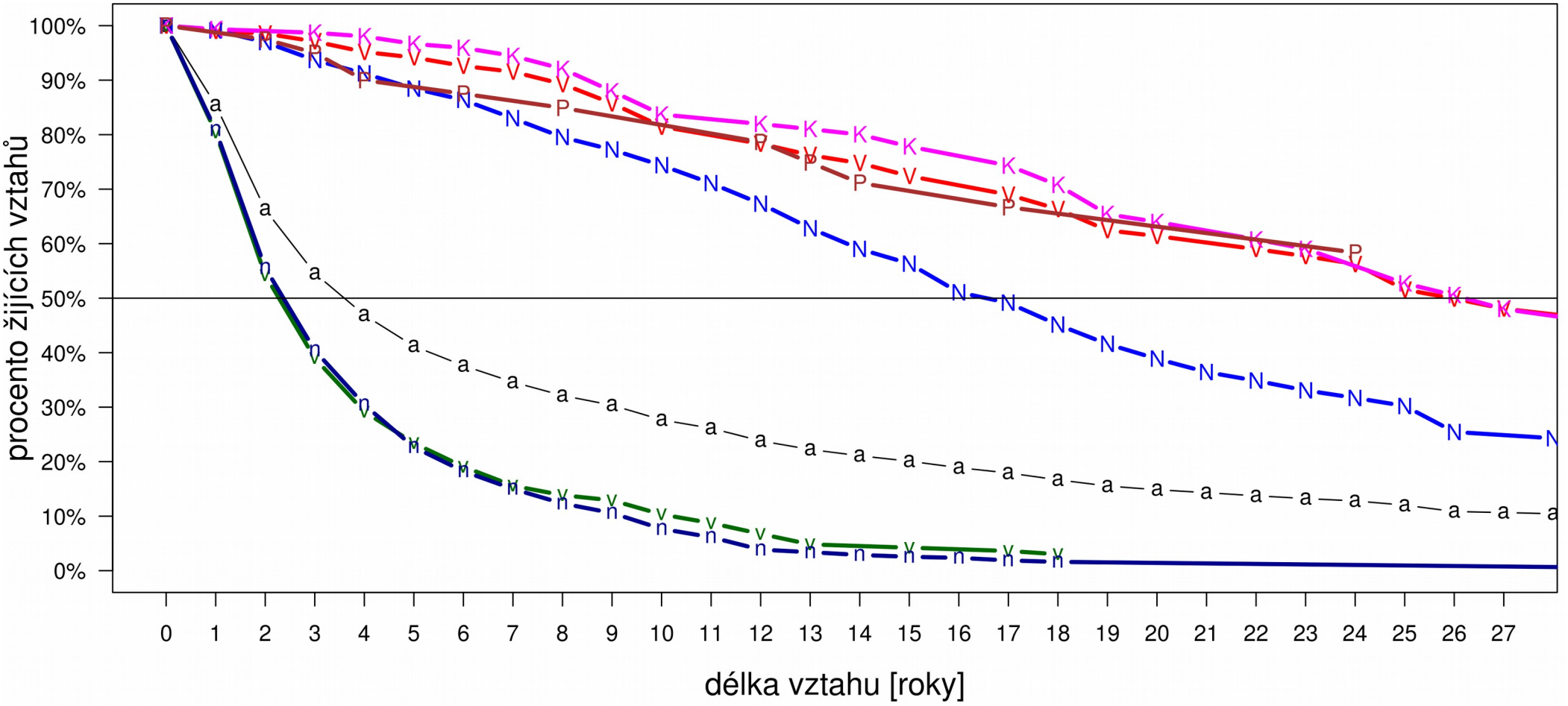

a všechny vztahy, pr = 3.6
V věřící reprodukční, pr = 26
v věřící nereprodukční, pr = 2.3
N nevěřící reprodukční, pr = 16.6
n nevěřící nereprodukční, pr = 2.4
K katolíci reprodukční, pr = 26.2
P protestanté reprodukční, pr = NA
pr = poločas rozpadu [roky]

Jak vidno – mezi protestanty a katolíky není měřitelný rozdíl. Věřící mají o deset let delší poločas rozpadu (medián, 50%), ale jen ve vztazích s dětmi!

Jak dlouho trvá rozchod - empirické měření

Když to jde dobře a oba partneři mají lepší náhradu tak 5 let. Jinak...

Měla jsem nyní rozhovor se svým prvním manželem ohledně navýšení výživného na Martina, to že nesouhlasí a bude soud mě moc nepřekvapilo, ale co nechápu, že **začal na mě do toho telefonu bezdůvodně řvát, že z něj dělám blbce a pitomce a vyčítat mi, že jsem mu kdysi před x-lety řekla, že je nýmand (moc si to nepamatuji, ale myslím, že je to tak 10 let).**

Pak vyčítal, že jsem na něj celou dobu srala, nikdy jsem s ním nic neřešila ani ohledně Martina, a vždycky jsem si vše dělala podle svého a Franta mi v tom pomáhal. Přitom mě před Frantou pomlouvá i mu kvůli tomu extra volá, aby mu sdělil dojmy z našeho ani ne 2letého manželství.

Když jsem se ho ptala, proč mi nadává, tak **asi 3x mi zopakoval, že jsem mu úplně ukradená** a je strašně rád, že již se mnou není. Vůbec to nechápu, **po 16 letech od rozvodu???**

Nerozlučitelnost manželství, jak vidíme, není teologický výmysl, ale spíš empirický fakt, alespoň u mnoha párů. :-((

Po rozvodové dvojCD: *The very worst of...*

Víme, kdo nahrál, ale kdo je největší fanoušek těchto cd?

Kdo je nejčastěji přehrává?

Pozor, má charakter neomylnosti: Věta: „Jsi naprostý nýmand” se přehrává vždy ve chvíli, kdy se dotyčný tak v hloubi duše cítí.

U komunikace sledujeme především IFI

a) Incidence - kdy, kde a zda vůbec

b) Frekvence - jak často

c) Intenzita - kolik energie do toho vkládá

Srovnejte dvě věty:

Bývalej mě vůbec nebere!
Ať táhne k čertu i s tou svou Věrou!

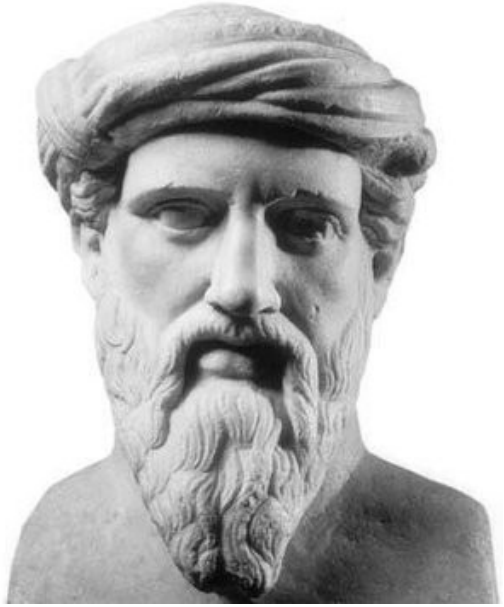

Πυθαγόρας

Pythagoras mě vůbec nebere!
Ať táhne k čertu si s tou svou Bětou!

Cílem rozchodu je lhostejnost, indiference

Muž po dvou letech u milenky přichází do ordinace a povídá:
"Rozhodl jsem se, že se vrátím od milenky k manželce."
"Myslíte si, že bude ráda?"
"Jasně, vždy o to celou dobu usilovala."
"No tak uvidíte. Hlavně abyste nebyl překvapený..."

Za 14 dní:

"Jste měl pravdu, pane doktore. Přijdu domu, povídám, ženě, že se chci vrátit. Ona se na mě podívá od plotny a nevzrušeně povídá:
'No když myslíš, že je to dobrej nápad...'"

Cílem rozchodu není hrdě odejít středem, dokázat mu, že mám na víc, naštvat se na ni, vytmavit jí to ap., jak nám hloupě radí kamarádi.

Ženy ukončují vztahy snadněji než muži – mají pocit, že se v nich něco zlomilo. 2/3 žádostí o rozvod i o rozchod navrhují ženy.

Prakticky není velká naděje na obnovu.

Nejefektivnější je prevence (výhoda farářů).

Sourozenecké, rodičovské sexuální tabu aneb ségra není žena

Když v pěstounské rodině odmalička vyrůstá kluk a holka, kteří jsou biologicky nepříbuzní, vytvoří se mezi nimi **asexuální** vztah jako mezi sourozenci.

Když se kamarádi ptají kluka: „Ty máš docela hezkou segru.“

Odpoví: „Co segru? Ne, segra je takový divný chlap...“

Stejně vzniká sexuální tabu vůči švagrové, tchýni, kolegyni v práci, svěřeným dětem ap., pokud je tam dostatečně dlouhé období asexuálního styku.

Opačný problém – může existovat přátelství mezi mužem a ženou?

Bohužel může. Pokud manželé mají roky asexuální vztah, objeví se i mezi nimi sourozenecké tabu. Vztah se samovolně ukončí: „Ani si nedokáži představit, že bych s ní něco měl.” Stala se spolubydlící.

Posuvné zidealizování předposlední

Typické spíš pro muže

Anna – Božena – Cindy – Dana – Emilka – Friedhilda

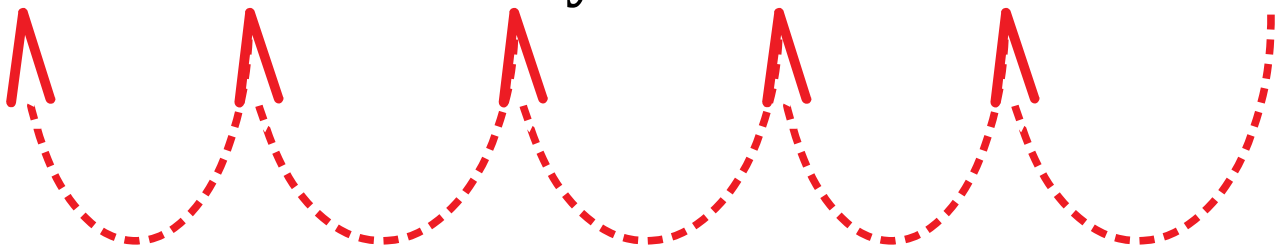

Z mužem se rozejde žena A. Rychle si najde převoznici B, kterou ale vnímá jako záplatu za A. Není schopen se do ní zamilovat, přesto se B postupně stává jeho partnerkou, ale stále je vnímaná vnímá jako trapná náhražka za zidealizovanou předchozí A, kterou nemůže dostat z hlavy.

Posun rámce

Následuje rozhod, kdy se s ním nemilovaná, zhrzená žena B rozvádí. V tom on si uvědomí, o co přichází, jak byl hloupý. Láska z A se přesune na B. První žena A, jako by přestala existovat, idealizace přejde na B. Pořídí si záplatu, převoznici C, ale nemůže se zbavit vzpomínek na B...

Existují diagnosy, které nejsou schopné ukončit vztah

F60.0 Paranoidní porucha osobnosti

Tato porucha osobnosti je charakterizována:

(a) nadměrnou citlivostí k odstrkování a odbytí,

(b) tendencí k trvalé zášti, tj. odmítání odpustit urážky, uraženou ješitnost, bezpráví a zlehčování,

(c) podezřívavostí a sklonem překrucovat a chybně interpretovat neutrální nebo přátelské akce druhých jako nepřátelské nebo pohrdavé,

(d) bojovným a úporným smyslem pro osobní práva bez ohledu na bezprostřední situaci,

(e) opakovaným neoprávněným podezříváním pokud jde o sexuální věrnost manželského nebo jiného sexuálního partnera,

(f) sklonem k zdůrazňování důležitosti vlastní osoby, projevující se trvalým vztahováním všeho ke svému já,

(g) zabýváním se nepodloženým "konspiračním" vysvětlováním událostí kolem sebe nebo ve světě vůbec.

Zahrnuje: expanzívně paranoidní, fanatickou, senzitivně paranoidní a kverulantskou osobnost (poruchu).

Majetnické chování, stalking, žárlivecké chování. Pro ty platí –

Život s psychopatem je těžký, rozvod s ním je ale skutečné peklo

Mutatis mutandis: Vždyť i peklo je mezi vámi...

Když se ho farizeové otázali, kdy přijde Boží království, odpověděl jim: "Království Boží nepřichází tak, abyste to mohli vypozorovat; ani se nedá říci: 'Hle, je tu' nebo 'je tam'!
Vždyť království Boží je mezi vámi!" (Lk 17, 20)

Ježíš tedy říká, že smrt jen konzervuje stav, ve kterém se člověk nachází před úmrtím. Tedy nebe i peklo začíná zde v přítomném čase a smrt jen zakonzervovává tento stav.

Jan_Svankmajer_Dimensions_of_Dialogue_1982-J-0a4Yxs4YY.mkv

Jinými slovy páry, které umírají ve vzájemné nepřekonatelné nenávisti, ztratí po smrti schopnost tuto nenávist ukončit:

… tak bude jednat s vámi i můj nebeský Otec, jestliže
ze srdce neodpustíte každý svému bratru." (Mt 18, 35)

Nerozlučitelnost manželství se navenek projevuje neschopností se zamilovat

Nové vztahy si pořídí, ale nemohou se zbavit dojmu, že stávající se nemůže rovnat bývalému.

Kdo není schopen schodu, není schopen rozchodu

Když lidé nejsou schopni se dát dohromady, začít spolu žít a fungovat jako pár, pak paradoxně nejsou schopni se ani rozejít, ukončit vztah-nevztah a začít život s někým jiným.

Vznikají nerozlučitelná rozvedená manželství, která v podstatě nikdy nefungovala jako manželství či vztah.

Závěry psychologie versus teologie

Psychologie	Teologie
Jsou vztahy, které přirozeně končí, „zemřou”.	Ježíš konstatuje, že všechny vztahy či manželství zaniknou Ježíš jim řekl: "Lidé přítomného věku se žení a vdávají. (Lk 20, 34)
Jsou vztahy, které daný člověk za svůj život není schopen ukončit, i kdyby chtěl. Přirozeně nerozlučitelné vztahy.	Teologie požaduje tuto nerozlučitelnost od všech vztahů, tzn. je požadavek, ne empirický fakt.
Existují činy, které manželství/vztah demolují – masakr vztahu. (Jen nevěra většinou nestačí.)	Ježíš mluví o případech tzv. „smilstva” - porneia. (Významově se nekryje s naším termínem smilstvo.) Což mají být „činy neslučitelné s životem” manželství.

a stanou se jedním tělem - biologická definice

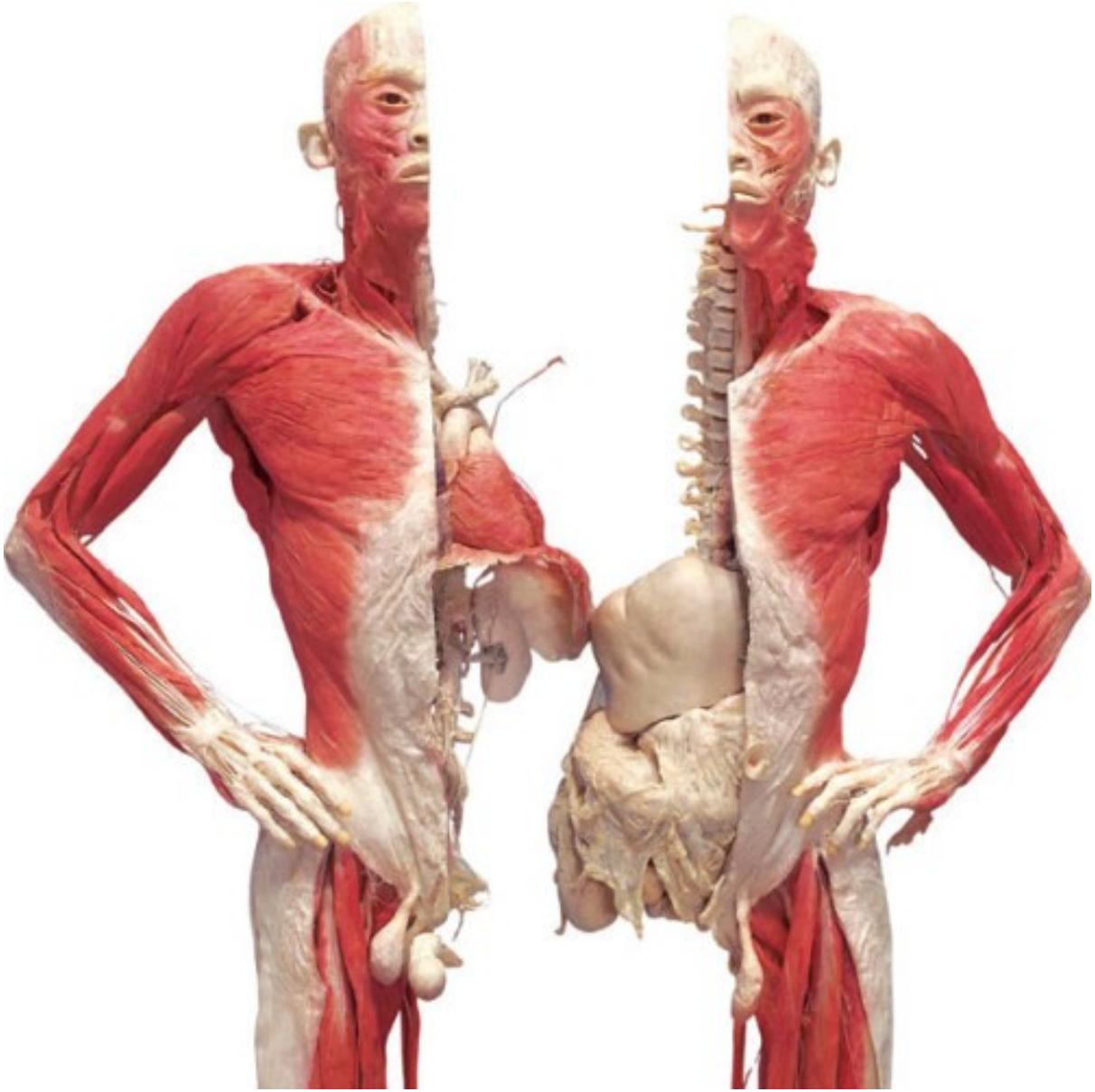

I uvedl Hospodin Bůh na člověka mrákotu, až usnul. Vzal jedno z jeho žeber a uzavřel to místo masem. A Hospodin Bůh utvořil z žebra, které vzal z člověka, ženu a přivedl ji k němu. Člověk zvolal: "Toto je kost z mých kostí a maso z mého masa! Ať muženou se nazývá, vždyť z muže vzata jest." **Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem, organismem.**

Právnický versus biologický pohled na manželství

Ježíš a Genesis vnímají manželství ne právnicky – jako jakousi „smlouvu” – ale biologicky:

A ti dva se stanou jedním tělem, jedním organismem.

Manželství se sice nepřipisuje status nesmrtelnosti jako lidskému životu či duši, ale jinak požívá stejné ochrany jako lidský život.

Je to Boží rezervát – tedy něco, s čím člověk nesmí volně disponovat.

Tedy stejně jako je zákaz vraždy, tak je zákaz zabití manželství, coby organismu.

Manželství je Bohem chráněný organismus

Biologické pojetí manželství jako živočicha ale samozřejmě připouští, že manželství je možné zabít, jako jakéhokoli jiného živočicha. Ale je to pravda nedovolené (ale možné). Pak by církevní autorita mohla konstatovat tuto smrt vztahu, aniž by manželství formálně ukončovala (ohledání mrtvoly a vystavení úmrtního listu doktorem není vražda)

To je jiné pojetí než dnešní právnické. To říká, že během života manželů, není možno manželství ukončit (analogie – zápis do katastru).

Literatura

Audio nahrávka této přednášky: http://media.klimes.us

Články k tématu

- http://klimes.mysteria.cz/clanky/psychologie/**bod_zlomu_ukoncitelnost_vztahu**/
- http://klimes.mysteria.cz/clanky/teologie/**vztahy_na_zkousku**/
- http://klimes.mysteria.cz/clanky/teologie/**koncepce_cirkevniho_rozvodu**.htm
- http://klimes.mysteria.cz/clanky/teologie/**manzelstvi_krestanske_duchovni_smrt**.pdf

Obecné odkazy

http://www.klimes.us
http://domeny.klimes.us

Knihy

Křesťanství vztahy a sex (http://vztahy.klimes.us)
Partneři a rozchody (http://rozchody.klimes.us)
Psycholog a jeho svědectví o Kristu (http://kristus.klimes.us)

Děkuji Vám za pozornost

PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, Ph.D.
hhttp://www.klimes.us